HE 58/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Diakonissalaitoksen lausunto Sosiaali- ja terveysvaliokunta 15.11.2023

Terhi Laine, VTT, johtaja/ Kehittäminen ja hankkeet

toimialue

Diakonissalaitos

Diakonissa-laitos

@HDLsaatio /diakonissalaitos

Riskit lain astuessa voimaan

- Hallituksen esitys voi **lisätä alueellista segregaatiota**, kun toimeentulotukijärjestelmä velvoittaa haavoittuvassa asemassa olevat kotitaloudet muuttamaan enenevissä määrin alueille, joissa vuokrataso ja asukkaiden tulotaso on keskimääräistä alhaisempi.
- Erityisenä perusteena laissa tulisi mainita tilanne, jossa **nuorella on oikeus lastensuojelun jälkihuoltoon tai nuori on kotouttamislain mukaisen jälkihuollon piirissä tai nuori tarvitsee muusta syystä monialaista vaativaa aikuistumisen tukea.**
- Riskinä voi olla, että **työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien haavoittuvassa asemassa elävien nuorten tilannetta ei katsota erityisenä perusteena** asumismenojen täysimääräiseen korvaamiseen ja sanktiot johtavat nuoren toimintakyvyn ja hyvinvoinnin laskuun.

Mitä työllisyysvaikutukset edellyttävät?

- **Toimeentulotukea saavat nuoret eivät siirry koulutus- ja työpoluille ilman tukea.**
- Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö (Merikukka ym. 2021) teki Vamos-palveluista vaikuttavuustutkimuksen, jonka tulos oli, että **Vamos vähentää nuorten toimeentulotuen saajien määrää**.
- **Toimeentulotukea saavat nuoret, kokevat hyvinvointinsa heikommaksi kuin muut**.
- Valmennuksen jälkeen suurin positiivinen muutos hyvinvoinnissa ja toimintakyvyssä tapahtuu niillä nuorilla, joiden toimintakyvyn ja hyvinvoinnin lähtötaso aloitustilanteessa on matala. Näihin nuoriin kuuluu merkittävä määrä toimeentulotuella eläviä nuoria.
- **Valmennuksen jälkeen nuorella on mahdollisuus siirtyä työ- ja koulutuspoluille.**

Ratkaisu tavoiteltuihin säästöihin

- Ehdotuksemme on, että
  - toimeentulotuen varassa eläville nuorille tarjotaan aktiivisesti rinnalla kulkevaa psykososiaalista arjen tukea, jolloin **tavoitteeksi asetetaan sama yhteiskunnallinen hyöty kuin esitetyllä muutoksella nuorten toimeentulotuen asumismenojen normituksella aiotaan saavuttaa**.
  - Toinen vaihtoehto on, että **käynnistetään vaikuttavuusperusteisia kokeiluja, joista palveluntuottajille maksettaisiin vain tulosten perusteella.** Yhtenä indikaattorina voisi olla pitkäkestoisen toimeentulotuen tarpeen vähentyminen työllistymisen ja koulutukseen ohjautumisen ohella.

Diakonissalaitos

Diakonissalaitos tekee rohkeasti työtä ihmisarvoisen elämän puolesta. Yhteiskunnallisena säätiökonsernina rakennamme oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa. Toiminnasta syntyvä tuotto käytetään tehtäväämme tukea kaikkein haavoittuvammassa asemassa olevia. Kaikessa mitä teemme, keskiössä on aina ihminen.

YLEISHYÖDYLLISTÄ TOIMINTAA

Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville silloin, kun hätä ja häpeä ovat suurimmat, ja kokemus ihmisarvosta huojuu.

Yli **155** vuotta

ARVOT

Ihmisarvo
Lähimmäisenrakkaus
Vastuullisuus

ARVOPOHJAISTA LIIKETOIMINTAA

Rinnekodit

Vaikuttavia sote-palveluja erityistä tukea tarvitseville ihmisille.

Koulutamme sote-alan osaajia Suomen Diakonia-opistossa ja Suomen Diakonia-ammattikorkeakoulussa.

3200 työntekijää

työhyvinvointi **4/5**

Toimimme valtakunnallisesti ja kansainvälisesti

Olemme syrjinnästä vapaa yhteisö

14 Hyvinvointi-aluetta

4/5 Asiakaskokemus

170 toimipistettä

Toiminnan tuotot

233 milj.

Hyvä kiertämään **3,9** miljoonalla

YHTEIS® KUNNALLINEN YRITYS
Vastuuna yhteinen hyvä!

Vamos-toimintamalli

- Diakonissalaitoksen palvelu koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville 16-29–vuotiaille nuorille.

- Nuorelle nimitetään oma työntekijä, jolla on kokonaisvastuu nuoren tilanteesta ja hänen yksilöllisten tarpeidensa tunnistamisesta.

- Toimintamalli perustuu intensiiviseen ryhmä- ja yksilövalmennukseen, sekä nuoren tarvitsemien palveluiden kokoamiseen.

Kiitos

Terhi Laine
Terhi.laine@hdl.fi
p. 0400237775

Diakonissa-laitos

@HDLsaatio /diakonissalaitos